

nationalism, patriotism I shovinism / Vyacheslav Lypynsky // Suchasnist. – 1992. – № 6. – S.76-78.

9. Lypynsky V. Lysty do bratviv-khliborobiv. Pro ideiu I organizatsiiu ukrainskoho monarkhizmu. Pysani 1919-1926 / Vyacheslav Lypynsky. – Viden, 1926. – 580 s.

10. Lypynsky V. Tvory. Arkhiv. Studii: Arkhiv / Vyacheslav Lypynsky. – Kyiv-Philadelphia: Vyd-vo «Smoloskyp», 2003. – T.1: Lystuvannia (A-Zh). – 959 s.

11. Lysiak-Rudnytsky I. Nazaruk i Lypynsky: istoriia ikhnoi druzhby ta konfliktu // Istorychni esse / Ivan Lysiak-Rudnytsky; [upor. Y.Hrytsak; pereklad U.Havrishkiv, Y.Hrytsaka]: v 2-kh t. – K.: Osnovy, 1994. – T.2. – S.173-245.

12. Mazepa I. Pidstavy nashoho vidrodzhennia: u 2-kh ch. / Issak Mazepa. – B.m.: Prometei, 1949. – Ch.2: Problema vidrodzhenoi Ukrainy. – 163 s.

13. Martynets V. Ukrainske pidpillia. Vid U.V.O. do O.U.N. Spohady i materialy do peredistorii ta istorii ukrainskoho orhanizovanoho natsionalizmu / Volodymyr Martynets. – B.m., 1949. – 349 s.

14. Nazaruk O. Dontsov i Lypynsky / Osyp Nazaruk // Suchasnist. – 1992. – № 6. – S.78-83.

15. Nazaruk O. Natsionalizm Dontsova I inshi myshugizmy / Osyp Nazaruk. – Lviv: Biblioteka Ukrainkoi Narodnoi Obnovy (UNO), 1934. – 53 s.

16. Rudko V. Chynnyi natsionalizm: aktyvnist versus kultura / Vasyl Rudko // Natsionalizm: antolohiia / [uporiad. O.Protsenko, V.Lisovyi]. – K.: Smoloskyp, 2000. – S.350-385.

17. Skoropadsky P. Spohady. Kinets 1917 – hruzen 1918 / Pavlo Skoropadsky. – Kyiv-Philadelphia, 1995. – 493 s.

18. Sosnovsky M. Dmytro Dontsov – politychnyi portret: z istorii rozvytku ideologii ukrainskoho natsionalizmu / Mykhailo Sosnovsky. – New York-Toronto: Trident International, Inc., 1974. – 419 s.

19. Chuhuienko M.V. Formuvannia ta rozvytok ideologii Dmytra Dontsova: dys. ... kand. filos. nauk: spets. 09.00.12 / Mykhailo Chuhuienko; Kharkivskiy derzh.un-t. – Kharkiv, 1998. – 286 s.

20. Motyl A.J. The turn to the right: the ideological origins and development of Ukrainian nationalism, 1919-1929 / Alexander J. Motyl. – New York: Columbia University Press, 1980. – 202 p.

21. Sugar P.F. East European nationalism, politics and religion / Peter F. Sugar. – Aldershot: Ashgate, 1999. – 288 p.

Shlikhta I.V., Candidate of Historical Science, Associate Professor, Department of Theory and History of State and Law, National Transport University (Ukraine, Kyiv), ira.bts@mail.ru

Dmytro Dontsov vs Vyacheslav Lypynsky: conflict of ideologies or conflict of personalities?

Dmytro Dontsov and Vyacheslav Lypynsky were the most influential ideologists in the Ukrainian history of the twentieth century, even though they did not implement their ideas in practice. Debates over their and their ideas mutual relations have taken place ever since 1920s. The vast majority of researchers who are mainly admirers of Lypynsky consider that his ideology of conservatism deeply influenced Dontsov's ideology of nationalism. For some of them, Lypynsky's conservatism was the primary source for Dontsov's «nationalism of action». On the contrary, admirers of Dontsov consider that he was a genuine intellectual who did not borrow ideas from Lypynsky or someone else.

The aim of this article is to propose an original view on the relations of Lypynsky ('s conservatism) and Dontsov ('s nationalism).

The author uses general methods of historical investigation as well as special methods of history of ideas.

Keywords: *Dontsov, Lypynsky, Ukrainian nationalism, Ukrainian conservatism, ideology.*

Шлихтя И. В., кандидат исторических наук, доцент кафедры теории и истории государства и права, Национальный транспортный университет (Украина, Киев), ira.bts@mail.ru

Дмитрий Донцов vs Вячеслав Липинский: конфликт идеологий или конфликт личностей?

Дмитрий Донцов и Вячеслав Липинский – наиболее влиятельные идеологи в истории Украины XX столетия, даже несмотря на то, что их идеи не были реализованы на практике. Дебаты вокруг этих мыслителей и их идей продолжаются с 1920-х гг. Большинство исследователей, которые преимущественно являются почитателями идей Липинского, считают, что его идеология консерватизма чрезвычайно повлияла на идеологию национализма Донцова. По мнению некоторых, консерватизм Липинского был первоочередным источником для «национализма действия» Донцова. В противовес им, почитатели Донцова считают, что он был настоящим интеллектуалом, который не заимствовал идеи у Липинского или кого-либо еще.

Главная цель автора этой статьи состоит в том, чтоб предложить свой оригинальный взгляд на отношения Липинского и Донцова и на возможную связь их идеологий.

Автор использовала как общие методы исторического исследования, так и специфические методы истории идей.

Ключевые слова: *Донцов, Липинский, украинский национализм, украинский консерватизм, идеология.*

* * *

УДК 35.078.3

Шотурма Н. В.

аспірантка кафедри політології, Прикарпатський національний університет ім. Василя Стефаника (Україна, Івано-Франківськ), shoturma@bigmir.net

ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ МІСЦЕВИХ ОРГАНІВ ВИКОНАВЧОЇ ВЛАДИ

Аналізується інформаційно-аналітичне забезпечення діяльності місцевих органів виконавчої влади, охарактеризовано основні методи забезпечення інформаційно-аналітичної діяльності, які використовуються у роботі органів влади, що є передумовою ефективною державної інформаційної політики. Описана організація процесу інформаційно-аналітичної діяльності місцевих органів виконавчої влади. Розглянуто проблеми та шляхи вдосконалення цієї діяльності, які ускладнюють здійснення інформаційно-аналітичної роботи в місцевих органах виконавчої влади.

Ключові слова: *інформація, інформаційно-аналітичне забезпечення, інформаційне суспільство, управлінська діяльність, аналітичні методи, місцеві органи виконавчої влади.*

В умовах довготривалих перетворень політичної системи України, спроб створення та розбудови правової держави, формування інформаційного суспільства окреслюються нові тенденції розвитку діяльності місцевих органів виконавчої влади, які спрямовані на розширення норм відкритості та прозорості у своїй роботі.

Посилення впливу сучасних інформаційних процесів, які проникають у всі сфери суспільного життя та створюють певні загрози, такі як дотримання свободи слова, збереження національної культури, мови, захист інтелектуальної власності, боротьба з високотехнічними злочинами, передбачає зміну парадигми інформаційно-аналітичного забезпечення діяльності місцевих органів виконавчої влади. Таким чином, зростає необхідність в покращенні якості інформаційно-аналітичної інформації, яка необхідна для ефективною діяльності органів влади.

Формуванню сучасного бачення ролі інформаційно-аналітичного забезпечення діяльності місцевих органів виконавчої влади сприяли праці зарубіжних та вітчизняних вчених як: Е. Квейга, П. Брауна, Д. Савицькі, А. Вілдавські, Д. Гупті, В. Авер'янова, В. Бакуменка, Р. Калюжного, П. Конотопова, І. Розпутенка, О. Сушинського, С. Чукут та ін. Особливо важливим для дослідження даної теми є праці С. Телешуна та ін. «Політична аналітика в системі публічного управління» [3].

Аналіз досліджень, присвячених проблемам розвитку інформаційно-аналітичного забезпечення діяльності місцевих органів виконавчої влади, не знайшов достатнього висвітлення в науковій літературі, неповно розкрито в контексті політичного оновлення сучасного суспільства.

Метою статті є дослідження інформаційно-аналітичного забезпечення діяльності в місцевих органах виконавчої влади, охарактеризувати основні методи дослідження опрацювання інформації.

Поняття «інформація» латинського походження від слова «informatio», що має багато означень серед яких, знання, роз'яснення, події, факти, повідомлення. В

Законі України «Про інформацію» термін визначається, як документовані або публічно оголошені відомості про події та явища, що відбуваються у суспільстві, державі та навколишньому природному середовищі [1]. Інформація поширюється в суспільстві, проходить через свідомість людей та стає стратегічним ресурсом.

Своєчасне отримання точної та достовірної інформації, її аналіз, чітке подання результатів стали головними умовами успішного управління політичними процесами. Сучасний соціум прогресує в напрямку інформаційного суспільства швидкими кроками, необхідною умовою якого є розвиток інформаційно-аналітичної діяльності.

Можна погодитися з Л. Князевою і Є. Тавокіним у тому, що інформаційно-аналітичні структури органів влади повинні забезпечувати можливість: а) одержання регулярної аналітичної й оглядової інформації з найважливіших аспектів зовнішнього управлінського середовища; б) підготовки аналітичних і прогнозних матеріалів з актуальних проблем стану й розвитку управлінського об'єкта; в) розробки ситуаційних моделей вирішення перспективних проблем; г) оперативного одержання оптимального обсягу інформації в непередбачених і надзвичайних ситуаціях [2, с. 7-8].

Основною умовою ефективної роботи інформаційно-аналітичного забезпечення діяльності місцевих органів виконавчої влади є те, що вона повинна орієнтуватися на відкритий характер і забезпечувати діалогову взаємодію між підрозділами всередині окремої державної установи, між органами державної влади та місцевого самоврядування, а також між органами влади та громадянами, підприємствами, організаціями.

Інформаційно-аналітичне забезпечення діяльності місцевих органів виконавчої влади – комплексне поняття, яке складається з двох елементів: інформаційного та аналітичного. Інформаційний елемент включає в себе діяльність підготовлених спеціалістів, які здійснюють пошук, відбір, обробку, нагромадження, узагальнення та збереження відомостей. Аналітичний елемент, як похідний, формування підготовленими фахівцями нових знань про події або явища, які аналізуються.

Інформаційно-аналітичне забезпечення діяльності спрямовується на вирішення практичних завдань, які виникають під час управлінської діяльності в місцевих органах виконавчої влади. Це перелік технологій та робочих інструментів з прийняття політичних та управлінських рішень, питаннями стратегічного прогнозування та планування.

Відсутність же стратегічних планів та прогнозів розвитку на місцевому рівні, дієвого моделювання політичного процесу призводить до постійного кризового стану, що ставить під загрозу ефективність роботи політичних та суспільних інституцій. Як наслідок, політична криза переростає в кризу влади, інститут влади стає неефективним, рішення, що приймають основні гілки влади взаємо суперечать одне одному та конфліктують між собою, що компрометує всю державну владу на місцевому рівні.

Отже, інформаційно-аналітичне забезпечення діяльності місцевих органів виконавчої влади можна визначити як сукупність суб'єктів та зв'язків, що належать до даної системи державного управління або пере-

бувають поза нею та спрямовані на визначення, оцінювання і прогнозування внутрішньо-системних впливів та умов середовища сучасного стану, перспектив системи.

У просторовій сфері інформаційно-аналітична робота місцевих органів виконавчої влади управління може бути спрямована на:

- внутрішнє середовище (робота з інформацією, виробленою структурними підрозділами, підпорядкованими організаціями, спрямована на з'ясування «внутрішнього» бачення чіткої суспільної проблеми);

- зовнішнє середовище (робота з інформацією, яка здійснюється керівними структурами місцевих органів виконавчої влади, іншими органами державного управління, джерелами приватної та суспільної сфери, зарубіжними джерелами, спрямована на визначення «невладного» бачення чіткої суспільної проблеми та балансу сил щодо підтримки чи відмови можливого рішення органу влади).

У часовій сфері можна виділити певні рівні інформаційно-аналітичної діяльності:

- ретроспективний, який орієнтує на збір та аналіз інформації, виробленої різними джерелами у минулому з метою визначення відомих тенденцій щодо розв'язання наявних суспільних ситуацій);

- оперативний, який спрямований на інтенсивність, спрямування, характер інформаційних потоків, які мають відношення до визначеної суспільної дилеми і характерні певному періоду часу);

- перспективний, який направляє на забезпечення сприятливого розвитку ситуації щодо визначеної проблеми, прогнозування інформаційних потоків, та базується на даних, отриманих під час ретроспективного та оперативного аналізу інформації.

Організація процесу здійснення інформаційно-аналітичної діяльності в місцевих органах виконавчої влади розпочинається з таких кроків [4]:

1. З'ясування предмета, об'єкта та проблеми аналізу. Вивчення проблеми, складання загального плану роботи із зазначенням виконавців, основних джерел та терміну виконання.

2. Побудова абстрактної моделі предмета та об'єкта. Організовує створення нормативної бази для подальшої аналітичної роботи.

3. Збір фактографічних даних. Велика база даних та точне використання використовуваних понять.

4. Оцінка фактичного матеріалу. Основне – оцінити отримані дані, їх виділення, аналіз та з'ясування фактів.

5. Виявляти значення фактів, які мають більше значення, якщо досліджувати в сукупності з іншими.

6. Гіпотеза. Необхідно створити гіпотезу про відповідність певних фактів. Спочатку виходимо з найменших припущень про те, які події мають важливе місце. Типові гіпотези використовуються при зборі та тлумаченні фактів, систематизації висновків.

7. Визначення типу аналізу.

8. Із з'ясуванням типу аналізу, здійснюється вибір точних методів інформаційно-аналітичної діяльності.

9. Доказ. Обов'язковість довести або спростувати істинність робочих гіпотез.

10. Кінцеві висновки, які є метою кожного інформаційно-аналітичного аналізу. Доступний та

чіткий виклад результатів аналізу. Важливо, щоб остаточний документ був доступний і зрозумілий, можна використовувати таблиці та діаграми.

Отже, інформаційно-аналітичне забезпечення діяльності – це сукупність дій та заходів на основі методів, засобів та інформаційних технологій, які призводять до вивчення об'єкту управлінського впливу, охарактеризування його прийомів та інструментів, аналізу результатів прийняття рішень. До сьогодні серед науковців і практиків немає єдиного погляду на систему інформаційно-аналітичних методів. Однак ми спробуємо виділити такі, які часто використовуються. Орієнтація на передбачення, визначення тенденцій розвитку ситуацій зумовлює здебільшого використання таких методів опрацювання інформаційно-аналітичної інформації:

- індуктивний та дедуктивний методи;
- контент-аналіз;
- дискурс-аналіз;
- порівняльний аналіз;
- метод сценарного прогнозування;
- політичне прогнозування.

Розглянемо кожен із цих методів опрацювання інформації, які використовуються в забезпечення інформаційно-аналітичної діяльності місцевих органів виконавчої влади.

1. Індуктивний та дедуктивний методи. Індукція (від лат. *induction* – наведення, спонукання) – метод пізнання, що ґрунтується на формально-логічному умовиводі, який дає можливість одержати загальний висновок на основі окремих фактів. Це є рух нашого мислення від часткового, окремого до загального. Дедукція (від лат. *deductio* – виведення) – метод, в основі якого отримання часткових висновків на основі знання загальних положень. Тобто, це рух нашого мислення від загального до часткового. Здатність на основі ряду подібних фактів визначати загальне або, завдяки глибокому аналізу одного явища зробити висновок про категорію є дуже важливим у здійсненні інформаційної політики місцевих органів виконавчої влади.

2. Контент-аналіз – один із видів аналізу, що в перекладі з англійської «*contens*» означає зміст. Це метод якісно-кількісного аналізу змісту документів з метою визначення різноманітних фактів та тенденцій, які присутні у цих документах. Відомий американський політолог Гарольд Лассвелл вважав, що головний принцип контент-аналізу – розділити, певним чином «анатомувати суцільний масив тексту так, щоби найдрібніша одиниця аналізу включала якості цілого, і на підставі переваги тих чи інших тверджень виявити тенденції розвитку» [5]. Тобто Г. Лассвелл за принцип поставив процедуру контент-аналізу. Характерною рисою контент-аналізу є те, що вивчає документи в їх соціальному середовищі. Найчастіше об'єктами досліджень виступають повідомлення, інтерв'ю друкованих засобів масової інформації, телебачення, радіо, інтернет видань, протоколи зборів, накази, розпорядження, листи. Він застосовується для визначення того, що існувало до тексту і що набуло в ньому відображення, а також що після сприйняття інформації адресатом.

При практичному застосуванні контент-аналіз характеризується певними етапами. Після формулювання теми, завдань та гіпотези аналізу, уточнюють її

категорії. Це переважно цілі, знак, цінності, тема, герой, жанр тощо. Наступним етапом є вибір відповідної одиниці аналізу – одиниця мови чи фрагмент змісту, які являються у тексті сигналом явищ для дослідника (слова, прості речення, соціальна ситуація). Важливою умовою є розробка протоколу контент-аналізу, завдяки якому проводиться дослідження. Він є основним робочим документом.

Прерогативою контент-аналізу є в тому, що дає уявлення про об'єкти, які дослідник відразу ж не спостерігає.

3. Дискурс-аналіз (англ. – *discourse analysis*) – це метод аналізу наявних текстів, який дозволяє вихід на інші, ніж самі текстові структури, які об'єднані певними ознаками (час існування, авторство, суб'єкти тексту). Виконуючи дискурс-аналіз політичних текстів, враховується їх стиль, емоційно-психологічне забарвлення, логіку, видимі та сховані компоненти. Відомий німецький філософ і соціолог, представник нової генерації «франкфуртської школи» Юрген Габермас дав визначення терміну «дискурс», як «виду мовленнєвої комунікації, що пропонує раціональний критичний розгляд цінностей, норм і правил, які знаходяться у соціальному житті» [6]. Проводячи дискурс-аналіз, необхідно визначити форму подання матеріалу.

Політичний дискурс є механізмом збереження, зміни і творення нових контекстних форм засобами текстово-мовленнєвого впливу в політичному домені суспільного знання. Розуміння діяльності цих механізмів є можливим за допомогою аналізу текстів і виступів політиків.

Саме за допомогою певних висловлювань в політичному дискурсі можна виокремити відкриті чи приховані подані оцінки. В першу чергу, слід звернути увагу на питання, у яких звучать приховані висловлювання, спонукання до дій, запити та вимоги до представників влади, слова допомоги та заклики сприяти певному рішенню, опис проблем, а також опис їх вирішення, використовуючи при цьому позитивні або негативні терміни, агресивні та оціночні елементи. Політичний дискурс має важливе суспільне значення, оскільки за його допомогою промовець переконливо спрямовує аудиторію до потрібних йому висновків та дій, тобто виконує функцію переконання та пропаганди. Для того, щоб політичний дискурс приніс очікувані результати, обов'язково враховують рівень свідомості громадськості (адресата) та комунікативні наміри того, хто говорить, підбір слів та лексики в цілому.

4. Порівняльний аналіз. Даний метод інформаційно-аналітичної діяльності дає можливість дослідити закономірності у діяльності політичних інститутів і політичній поведінці громадян, має багаторівневий характер, оскільки аналізує макросоціальну та мікросоціальну системи, спільне використання кількісного та якісного аналізу політичних інститутів, політичних процесів. Порівняльний аналіз включає в себе наступні стадії: вибір об'єкту аналізу; визначення мети дослідження; збір фактів про об'єкт, відповідно до мети дослідження; вибір критеріїв, згідно з якими буде проводитися порівняння; виявлення та характеристика тотожностей та розбіжностей на основі відповідних критеріїв; формулювання висновку.

5. Метод сценарного прогнозування. Цей метод застосовується для стратегічного управління процесами

з високим рівнем невизначеності. Суть методу полягає в дослідженні зовнішнього середовища певної системи на наявність визначених елементів і ключових невизначеностей та комбінуванні їх для формулювання альтернативних сценаріїв майбутнього. Тобто, даний метод передбачає використання моделювання та екстраполяції. Моделювання – вивчення об'єктів пізнання за допомогою спрощеного уявлення про них у вигляді схем, зображень, описів тощо. У свою чергу, екстраполяція – це спосіб продовження кількісних характеристик сукупностей за межі досліджуваного явища в майбутнє на базі встановлених закономірностей за попередній термін. Особливістю даного методу є моделювання можливих ситуацій та подальша кількісна оцінка ризиків на основі висновків, зроблених з використанням експертних оцінок і екстраполяції.

Сценарне планування, таким чином, покликане з'ясувати: яким чином крок за кроком може бути реалізована та чи інша теоретична політична чи управлінська ситуація; які є варіанти на кожному етапі для кожного учасника подій для того, щоб відвернути, полегшити або уникнути певного розвитку обставин.

6. Політичне прогнозування – наукове передбачення перспектив конкретного суб'єкта, політичної ситуації та управлінського процесу загалом.

Розрізняють політичне прогнозування як дослідження конкретних перспектив політичної ситуації і як практику вироблення прогнозів. Прогноз є науково обґрунтованим судженням про можливі стани об'єкта в майбутньому, про альтернативні шляхи і терміни його забезпечення. Прогнозування охоплює спеціальні наукові дослідження конкретних процесів, явищ, подій з метою отримання якісно інших знань – тих, що характеризують перспективи об'єкта дослідження. Політичне прогнозування здійснюється на трьох рівнях: найвищий – суспільство загалом, довгострокове, розглядає соціальні процеси і вирішує питання державної політики; середній – регіон, аналізується ймовірність розв'язання стратегічних завдань, які орієнтують на шляхи їх здійснення; нижчий – окремий колектив, вирішуються оперативні доручення, які необхідно виконати в найкоротший період.

На підставі проведеного аналізу інформаційно-аналітичного забезпечення діяльності місцевих органів виконавчої влади України, методів його опрацювання можна зробити висновок, що існує ряд проблем в реалізації державної інформаційної політики. Це зумовлено рядом причин і вимагає вирішення проблем шляхом створенням або суттєвої модернізації нових інформаційних відносин, що простежуються у стосунках органів державної влади при організації інформаційної взаємодії, а саме: відсутністю локальної мережі між місцевими органами державної виконавчої влади, єдиного вузла обміну та обробки інформації; недостатнім оснащенням місцевих органів виконавчої влади програмно-технічними засобами та нерациональне їх використання, низьким рівнем спеціалістів з інформаційно-комп'ютерного забезпечення. Відсутністю аналітичної бази, систематизованого і повного інформаційного фонду з потужним інформаційно-довідковим апаратом, мереж телекомунікацій, що дозволяють використовувати можливості зовнішніх організацій.

Низький рівень інформаційно-аналітичного забезпечення діяльності державних структур, зумовлений низкою об'єктивних чинників, а саме масштабністю та закритістю цих систем для активних змін у структурі державного управління, неточністю і неповнотою інформації, з якою працюють органи державної влади, породжені недостатністю як ресурсів для її одержання, так і взаємодії органів державної влади України між собою. Не встановлено обмеження реального часу, протягом якого повинні бути прийняті управлінські рішення незважаючи на складність аналізованих питань і обсягів опрацьованої інформації.

Інформаційно-аналітичне забезпечення діяльності місцевих органів виконавчої влади на сучасному етапі державотворення стає основною умовою функціонування політично-адміністративної системи та схвалення управлінських рішень. Запровадження нових інформаційно-аналітичних технологій, скорочення управлінських витрат, підвищення інформаційної відкритості та прозорості у своїй діяльності, контроль громадянського суспільства над розпорядженням державними коштами приведе до підвищення рівня державного управління та оперативної взаємодії органів державної влади між собою, а з іншого боку – буде зроблено крок до демократизації діяльності органів влади за рахунок збереження реалізації прав громадян на доступ до інформації та забезпечення надання ефективних і зручних у використанні послуг громадянам.

Список використаних джерел

1. Закон України «Про інформацію» від 02.10.1992 р. № 2657-ХІІ [Електронний ресурс] // Законодавство України [сайт]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2657-12>.
2. Князева Л. В. Информационно-аналитическое обеспечение социального управления / Л. В. Князева, Е. П. Тавакин // Социология власти. – 2005. – № 4. – С. 5-22.
3. Телешун С. О. Політичне прогнозування як вид управлінської діяльності: практичні рекомендації / С. О. Телешун, О. Р. Титаренко, І. В. Рейтерович, С. І. Вировий. – К.: Видавництво НАНДУ, 2008. – 19 с.
4. Конопатов П. Ю. Информационно-аналитическая работа и модель мира эксперта-аналитика [Електронний ресурс] // Коллегия аналитиков [сайт]. – Режим доступу : <http://www.collegian.ru/index.php/tiara/2005/132-2009-10-06-20-48-00.html>.
5. Lasswell H. Propaganda Technique in the World War / H. Lasswell. – N. Y., 1927.
6. Назарчук А. В. Ю. Хабермас и К.-О. Апель: два похода к обоснованию теории общества в современной немецкой философии / А. В. Назарчук. – М., 2004. – 300 с.

References

1. Zakon Ukrainy' «Pro informaciyu» vid 02.10.1992 r. № 2657-XII [Elektronny'j resurs] // Zakonodavstvo Ukrainy' [sajt]. – Rezhym dostupu: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2657-12>.
2. Knyazeva L.V. Y'nformacy'onno-analy'ty'cheskoe obespecheny'e socy'al'nogo upravleny'a / L.V. Knyazeva, E.P. Tavokyn // Socy'ology'ya vlasty'. – № 4. – S. 5-22.
3. Teleshun S.O. Polity'chne prognovuvannya yak vy'd upravlins'koyi diyal'nosti: prakty'chni rekomendaciyi / S.O. Teleshun, O.R. Ty'tarenko, I.V. Rejterovy'ch, S.I. Vy'rovyy'. – K.: Vy'davny'ctvo NANDU, 2008. – 19 s.
4. Konotopov P.Yu. Y'nformacy'onno-analy'ty'cheskaya rabota y' model' my'ra eksperta-analy'ty'ka [Elektronny'j resurs] // Kollegiy'ya analy'ty'kov [sajt]. – Rezhym dostupu: <http://www.collegian.ru/index.php/tiara/2005/132-2009-10-06-20-48-00.html>.
5. Lasswell H. Propaganda Technique in the World War / H. Lasswell. – N. Y., 1927.
6. Nazarchuk A.V. Yu.Xabermas y' K.-O. Apel': dva poxoda k obosnovany'yu teory'y' obshhestva v sovremennoj nemeczkoj

fy'losofy'y' / A.V. Nazarchuk. – М., 2004. – 300 s.

Shoturma N.V., Postgraduate at the Department of Political Science, Carpathian National University Basil Stefanik (Ukraine, Ivano-Frankivsk), shoturma@bigmir.net

Information and analytical support of local executive authorities

Information and analytical support of local executive authorities is analyzed, the main methods of providing information and analysis that are used in the government, which is a prerequisite for effective public information policy are observed. The process of organizing information and analysis of local authorities is described. Problems and ways of this activity improvement that impede the implementation of information and analytical work in the local executive authority are examined.

Keywords: information, information and analysis support, information society, managerial activity, analytical methods, local executive authorities.

Шотурма Н. В., аспірантка кафедри політології, Прикарпатський національний університет ім. Василя Стефаника (Україна, Івано-Франківськ), shoturma@bigmir.net

Информационно-аналитическое обеспечение деятельности местных органов исполнительной власти

Анализируется информационно-аналитическое обеспечение деятельности местных органов исполнительной власти, охарактеризованы основные методы обеспечения информационно-аналитической деятельности, используемые в работе органов власти, является предпосылкой эффективной государственной информационной политики. Описанная организация процесса информационно-аналитической деятельности местных органов исполнительной власти. Рассмотрены проблемы и пути совершенствования этой деятельности, затрудняющие осуществление информационно-аналитической работы в местных органах исполнительной власти.

Ключевые слова: информация, информационно-аналитическое обеспечение, информационное общество, управленческая деятельность, аналитические методы, местные органы исполнительной власти.

* * *

УДК 355.01

Требін М. П.

доктор філософських наук, професор, завідувач кафедри соціології та політології, Національний юридичний університет ім. Ярослава Мудрого (Україна, Харків), tmp@e-mail.ua

ФЕНОМЕН «ГІБРИДНОЇ» ВІЙНИ

Доведено, що війна має, з одного боку, постійну природу, а з другого, її характер і форми змінюються в залежності від епохи, культури, політичного контексту. Проаналізовано феномен «гібридної» війни, розкрито її сутність. Обґрунтовується, що «гібридна» війна – це краще визначення сучасних конфліктів, вона включає в себе комбінацію партизанської та громадянської воєн, а також заколоту і тероризму. Надано характеристика основних учасників «гібридної» війни.

Ключові слова: війна, «гібридна» війна, збройні сили, терористи, партизани, повстанці, бандформування, інформаційна боротьба.

Раніше нам здавалося, що війна обійде нашу країну в ХХІ ст., що нас мине доля деяких колишніх радянських республік, що ніколи ми не почуємо на вулицях наших міст і сіл свисту куль, розриву гранат, що килимові бомбардування це справа минулого, що не будуть хоронити батьки своїх дітей... Надії не здійснилися, збройний конфлікт постукався нам у двір, ми до нього оказались неготовими. Ім'я цього конфлікту – «гібридна» війна.

Концептуальним обґрунтуванням цієї війни протягом ХХІ ст. займалися, насамперед, американські військові теоретики Рассел Глен, Джон Гордон, Девід Кілаллен, Джон Маккуен, Джеймс Маттіс, Джон Мацумура, Уільям Немет, Ерін Сімпсон, Роберт Уїлкі, Натан Фрейер, Френк Хоффман, норвезький фахівець Гейр Карлсен, нідерландський військовий Франк ван Каппен та ін. [17–21; 24–28; 30]. Нажаль, українські вчені не приділяли уваги осмисленню цього явища. Прийшов час.

Мета статті – проаналізувати феномен «гібридної» війни, розкрити її сутність.

Війна має, з одного боку, постійну природу, а з другого, характер і форми, що змінюються в залежності від епохи, культури, політичного контексту. В останні роки виникла форма збройного конфлікту, що починається з «мирних» антиурядових акцій і завершується жорстокою громадянською війною і зовнішньою інтервенцією. Така війна виходить за рамки традиційних уявлень про неї, набуваючи комбінованого характеру, перетворюючись на заплутаний клубок політичних інтриг, запеклої боротьби за ресурси і фінансові потоки, непримиренних цивілізаційних зіткнень. У хід пускаються всі можливі засоби, сторони вдаються до будь-яких, самих безчесних способів і прийомів дій – як силових, так і несилкових. Жертвами конфлікту нового типу стають мирні жителі, насамперед самі беззахисні категорії населення – люди похилого віку, жінки і діти.

В умовах цієї війни стає неможливим відрізнити правих від винних, ворогів від союзників, простих мирних громадян від бойовиків і терористів-смертників. Прихована чи явна зовнішня військова інтервенція, проведена бандами бойовиків сусідніх країн за підтримки високотехнологічних засобів розвідки і поразки деяких розвинених держав світу, надає такому збройному конфлікту ще більш заплутаний і неоднозначний характер. Змістом військових дій у війні даного типу стає не фізичне знищення збройних сил противника, а деморалізація і нав'язування своєї волі всьому населенню держави.

На полі бою сучасного збройного конфлікту поряд з регулярними військами з'являється безліч нових дійових осіб – іррегулярні формування повстанців і бойовиків, кримінальні банди, міжнародні терористичні мережі, приватні військові кампанії і легіони іноземних найманців, підрозділи спецслужб різних країн світу, а також військові контингенти міжнародних організацій. На Заході новий тип війни отримав назву «гібридної» війни. За словами підполковника Корпусу морської піхоти США Білла Немета, гібридна війна – це «сучасний вид партизанської війни», який «об'єднує сучасні технології та сучасні методи мобілізації» [27]. Генерал-лейтенант у відставці Натан Фрейер з Центру стратегічних і міжнародних досліджень (США) визначив чотири загрози, які включає в себе «гібридна» війна: 1) традиційні; 2) нестандартні; 3) тероризм; і 4) підривні, коли використовуються технології для протидії переваги у військовій силі. Девід Кілаллен, автор книги «Випадкова герілья» («The Accidental Guerilla») стверджує, що «гібридна» війна – це краще визначення сучасних конфліктів, але підкреслює, що вона включає в себе комбінацію партизанської та громадянської воєн, а також заколоту і тероризму [24, р. 4–6].

«Гібридна війна – це мішанина класичного ведення війни з використанням нерегулярних збройних формувань. Держава, яка веде гібридну війну, укладає оборудку з недержавними виконавцями – бойовиками, групами місцевого населення, організаціями, зв'язок із якими формально повністю заперечується. Ці виконавці можуть робити такі речі, які сама держава робити не може, тому що будь-яка держава зобов'язана дотримуватися Женевської та Гаазької конвенцій про закони